

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2848/25
25.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Сање Кнежевић Јојић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Ковановић, адвокат из Ваљева, ул. Карађорђева бр.81, против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Драгана Терзић, адвокат из Ваљева, ул. Војводе Мишића бр. 31 и ВВ из ..., сада на привременом боравку ..., чији је пуномоћник Анђелка Ракић Ђуричић, адвокат из Ваљева, ул. Карађорђева бр. 181, ради утврђења права својине, одлучујући о жалбама тужиоца и првотужене ББ изјављеним против пресуде Основног суда у Ваљеву П бр. 5258/21 од 26.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 25.6.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П бр. 5258/21 од 26.03.2025. године у ставу првом и другом изреке и делу става трећег изреке који се односи на тужену ББ.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и првотужене ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се у односу на тужене утврди да је он власник са уделом од 1/2 двособног стана, број објекта 1, број улаза 2, евиденциони број 9, број посебног дела објекта 8, корисне површине 52м², у приземљу стамбене зграде за колективно становање, број објекта 1 у улици ..., на катастарској парцели ..., КО ..., уписаној у Лист непокретности број ... КО ..., што би тужени као законски наследници сада покојне ГГ из ... били дужни признати и трпети да се тужилац упише као власник са описаним уделом у РГЗ-Службе за катастар непокретности и у другим јавним књигама. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца против тужених, те је утврђено да је тужилац сувласник са уделом од 1/2 породичне стамбене зграде спратности ПР, површине у основи 45,70м² (38,50+трем 7,2м²), помоћне зграде-шупе површине 13,20м² и помоћне зграде сушаре, површине 3,2м², који објекти су

ванкњижно власништво, постојећи на катастарској парцели број ..., КО ..., као и сувласник са уделом од 382/2265 на катастарској парцели ..., уписаној у Лист непокретности бр. ... КО ... под напред описаним објектима, земљиште потребно за редовну употребу објекта, а у мерама и границама као у садржају става другог изреке, што су тужени као законски наследници сада покојне ГГ из ... дужни признати и трпети да се тужилац на описаним непокретностима упише као сувласник са описаним уделом код РГЗ СКН Ваљево и у другим јавним књигама, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена ББ да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 174.185, 00 динара, са законском затезном каматом почев од наступања извршности пресуде па до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења, док у односу на туженог ВВ свака странка сноси своје трошкове.

Против наведене одлуке тужилац и првотужена ББ су благовремено изјавили жалбе и то тужилац побијајући исту у ставу првом и трећем изреке, у односу на тужену, а тужена у ставу другом и делу става трећег изреке који се односи на њу из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у побијаном делу у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП ("Службени гласник Р. Србије бр. 72/11 са свим изменама и допунама), овај суд је оценио да су жалбе наведених странака неосноване.

У поступку пред првостепеним судом приликом доношења побијане пресуде нису учињене бинет повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом тужене ББ указује на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12 наведеног члана, имајући у виду да је изрека ожалбене пресуде јасна и разумљива, а да су разлози о одлучним чињеницама у складу с утврђеним чињеничним стањем и доказима изведеним у току првостепеног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА и покојна ГГ, мајка тужених ББ (кћи покојне ГГ из првог брака) и ВВ (заједничког сина тужиоца и покојне ГГ) су склопили брак 1975. године, који брак је разведен правоснажном пресудом Окружног суда у Ваљеву П бр. 486/79 од 11.12.1979. године. Одлуком о разводу брака малолетно дете супружника, овде друготужени ВВ додељен је мајци на самостално вршење родитељског права, уз обавезу тужиоца да доприноси издржавању малолетног детета. Међутим, и поред развода брака странке су наставиле да и даље живе у ванбрачној заједници, која је трајала све до смрти ГГ 2021. године. Током трајања брака, па све до 1980/1981. године, тужилац, пок. ГГ и двоје малолетне деце, овде тужени су живели у стану-гарсоњери која је покојној ГГ додељена од стране њеног послодавца ..., те је ГГ након формалог развода брака поднела захтев да јој се додели стан веће површине, што је и учињено 1980. године, када јој је додељен стан у улици ... у ..., кућни број ..., улаз ..., приземље, површине 51м², те је она са Дирекцијом за управљање и газдовање војним стамбеним фондом на основу одлуке свог послодавца ... од 03.06.1980. године, дана 16.09.1980. године склопила уговор о коришћењу стана број 38-392. У члану 5 овог уговора уговорено је да ће покојна она као носилац станарског права стан користити заједно са члановима свог породичног домаћинства и то децом ВВ и ћерком

ББ. Утврђено је да је пок. ГГ 20.03.1993. године, као купац, а након што је добила сагласност од Дирекције за управљање и газдовање војним становима СРЈ са Министарством одбране, Војно-грађевинском дирекцијом Београд у својству продавца склопила уговор о откупу непокретности-овог стана по нетржишним условима и то за купопродајну цену која је на дан 15.02.1992. године износила 36.854,00 динара, која цена је умањена по основу стамбеног доприноса ГГ на дан 15.02.1992. године у износу од 17.233,00 динара. С обзиром на тадашњу инфлацију цена је накнадно промењена, те је на дан закључења уговора о откупу 20.03.1993.године износила 9.318.163,00 динар, а уз договор да се откупна цена исплати у року од 18 година и то у 216 месечних рата, те да иста са умањењем на име стамбеног доприноса покојне ГГ износи 6.988.622,00 динара. Откупна цена је одједном исплаћена, а према наводима тужиоца он је исплатио купопродајну, а што је тада износило 350 немачких марака. Из исказа тужене ББ и њеног ванбрачног партнера ДД следи да између тужиоца и покојне ГГ након развода није постојала ванбрачна заједница и поред навода исте да су се у новодобијеном стану у улици ... током 1981. године уселили како она, мајка, тужени ВВ, тако и тужилац, те да он и данас живи у истом стану, међутим, ванбрачна заједница није постојала јер су и тужилац и покојна ГГ након развода брака били у емотивним везама са другим лицима, односно да је у животу њене мајке постојало више мушкараца, као и да је у животу тужиоца било више жена, док из исказа осталих саслушаних сведока (ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ), као и тужиоца АА и туженог ВВ, а који је признао тужбени захтев, утврђено да је ванбрачне заједнице било, односно да сведоцима није било познато да су се пок. ГГ и тужилац АА развели. Из налаза вештака геодетске струке утврђен је положај изграђених објеката у ... (главног и помоћних), постојећих на катастарској парцели број ..., укупне површине од 0.22.65ха, те је и идентификован део парцеле око објеката који је ограђен жичаном оградом са површином од 0.07.64ха, са мерама и границама као у ставу другом изреке, док је из налаза вештака грађевинске струке утврђена вредност грађевинских радова на породичној стамбеној згради у ..., као и помоћних објеката. Укупна вредност стамбеног објеката износи 1.371.000,00 динара, вредност помоћне зграде бр. 2-шупе, 198.000,00 динара, а сушаре површине 3,20 метара 48.000,00 динара. Површина земљишта за редовну употребу објекта је 764 м² и његова процењена вредност је 375.250,00 динара, чиме је укупна вредност предметних непокретности 2.183.250,00 динара.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, оценио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан и то само у односу на утврђење заједничке тековине на објектима у ..., пре тога утврдивши постојање ванбрачне заједнице између тужиоца АА и покојне ГГ која је трајала од њиховог развода брака 1979. године, па све до ГГ смрти 2021. године. Објекат је грађен заједничким средствима ванбрачних партнера, а радове на истим објектима су изводили брат тужиоца (зидарске радове), као и тужилац (молерске радове), утврдивши при томе и земљиште испод објеката и земљиште за редовну употребу ових објеката у односу на целу катастарску парцелу (површина од 0.22.65ха), а у површини од 7 ара и 64 м², који део је на терену ограђен жичаном оградом у односу на остатак катастарске парцеле, признавши тужиоцу удео од 1/2 у заједничком стицању, па је одлучено као у ставу другом изреке.

У односу на захтев тужиоца за утврђење заједничке тековине на стану, у ул... бр. ..., тужбени захтев је одбијен, без обзира на чињеницу што је у време када је предметни стан откупљен 1993. године постојала ванбрачна заједница између тужиоца

и покојне ГГ, међутим, та чињеница не може водити основаности стварно-правног захтева, с обзиром на то да је покојна ГГ стан добила за себе и своје двоје деце, а не и за тужиоца, те да приликом откупа овог стана није урачунат допринос тужиоца за стамбену изгладњу који би утицао на смањење цене, због чега је овај захтев тужиоца одбијен као неоснован и одлучено као у ставу првом изреке.

Полазећи од наведеног правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, које се ни наводима жалби тужиоца и првотужене ББ не доводи у сумњу, правилно је првостепени суд донео побијану одлуку. Разлоге које је за одлуку, како у усвајајућем, тако и у одбијајућем делу дао првостепени суд као јасне и довољне прихвата и овај суд.

Наиме, ванбрачна заједница према члану 4 Породичног закона представља трајнију заједницу живота жене и мушкарца, између којих нема брачних сметњи, те да ванбрачни партнери имају права и дужности супружника под условима одређеним овим законом. Одредбом члана 191 истог закона прописано је да имовина коју су ванбрачни партнери стекли радом у току трајања заједнице живота у ванбрачној заједници, представља њихову заједничку имовину. На имовинске односе ванбрачних партнера сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника. Сагласно наведеном, претпоставља се да су удели ванбрачних партнера, као и супружника у заједничкој имовини једнаки (члан 180 став 2).

У конкретном случају, током првостепеног поступка утврђено је да су тужилац и мајка тужених, покојна ГГ били у браку до 1979. године, када је брак правноснажно разведен. У наведеном браку рођен је њихов заједнички син, овде друготужени ВВ, а током трајања брака породицу ... чинила је и тужена ББ, која је дете из претходног брака покојне ГГ. И овај суд прихвата став првостепеног суда да је у овом случају након развода брака настављена заједница између тужиоца и покојне ГГ, те која је трајала све до 2021. године, када је ГГ преминула, а сахрану организовао тужилац, што тужена ББ и није спорила, чиме заједница живота између тужиоца и покојне ГГ има карактеристике ванбрачне заједнице прописане одредбом члана 4 Породичног закона. У прилог оваквом правном ставу указује и чињеница да ни тужена ББ није спорила да је заједница живота бивших супружника након развода брака настављена у истом стану у ком су до развода брака супружници живели, те и да се и тужилац поред ГГ и њено двоје деце, овде тужених уселио у стан у ... током 1980/81, иако је стан покојној ГГ од стране њеног послодавца додељен годину и више дана након развода брака, што потврђује наводе тужиоца о мотивима формалног прекида брачне заједнице, а то је додела већег стана покојној ГГ и задржавање права коришћења на постојећој гарсоњери. Околност да су тужилац и покојна ГГ формално имали друге емотивне партнере, у склопу утврђеног чињеничног стања у вези са пребивалиштем тужиоца, не указује да је дошло до прекида ванбрачне заједнице. Дакле, изведени докази (осим исказа тужене ББ и њеног ванбрачног партнера, а којима суд није поклатио веру) указују да је ванбрачна заједница између тужиоца и покојне ГГ трајала 42.године, те да је сва имовина која је предмет потраживања у овој правној ствари стечена током трајања ове заједнице.

Имајући у виду утврђено постојање ванбрачне заједнице као претходно питање, правилно је првостепени суд у погледу имовине стечене током трајања брака применио правила из члана 191, а у вези са члановима 168-190 Породичног закона, према којим

одредбама имовина стечена током трајања брака, односно ванбрачне заједнице представља заједничку имовину супружника-ванбрачних партнера, те да постоји претпоставка о једнаким уделима у стицању такве имовине. У том контексту, како је породични објекат са помоћним објектима у ... грађен током трајања ванбрачне заједнице, а тужилац је у току првостепеног поступка приложио рачуне о куповини грађевинског материјала који је уграђен у предметне објекте, те и да је он лично као молер, а и његов покојни брат као зидар учествовао у изградњи ових објеката, то је прихваћен став првостепеног суда да су удели ванбрачних партнера у стицању подједнаки, без обзира на чињеницу што је покојна ГГ била власник катастарске парцеле ... у КО ..., а на којој су објекти изграђени, коју катастарску парцелу је наследила од свог оца, чиме иста представља њену посебну имовину. И по налажењу овог суда правилно је првостепени суд утврдио подједнаке уделе на овим непокретностима, имајући у виду да вредност катастарске парцеле на којој се налазе објекти (стамбени и помоћни), као и део земљишта који представља земљиште за редовну употребу, а чија је вредност процењена на износ од 375.250,00 динара (187.625,00 динара представља њену 1/2 дела) је незнатна у односу на целокупну вредност објеката, те и због чињенице да је покојна ГГ пристала да са тужиоцем са којим је била у ванбрачној заједници заједнички граде ове објекте на њеној парцели (градња је извршена 30 година пре њене смрти), због чега је ожалбена пресуда у том делу потврђена.

Стога су неосновани сви жалбени наводи тужене ББ којима се побија одлука у ставу другом изреке уз наводе да између њене мајке и тужиоца није постојала ванбрачна заједница, већ да је однос између тужиоца АА и њене мајке, покојне ГГ имао карактеристике емоционалне везе јер је тужилац АА често напуштао заједницу живљења. Ово имајући у виду да је током поступка из исказа сведока утврђено да је однос између тужиоца АА и покојне ГГ био складан, да је пребивалиште тужиоца од уселења па и данас у ул. ..., што указује на трајност заједнице живота између тужиоца и пок. ГГ, а што је карактеристика ванбрачне заједнице. С друге стране, током првостепеног поступка, а како из приложених писаних исправа, тако и из исказа тужиоца и друготуженог који је признао тужбени захтев, тако и из исказа саслушаних сведока недвосмислено произлази да је тужилац АА градио предметне објекте у ...

Надаље, правилно је првостепени суд закључио да у овом случају нису испуњени услови за утврђење заједничке тековине на стану у ул. ... у ..., без обзира на чињеницу о постојању ванбрачне заједнице између тужиоца АА и покојне ГГ, имајући у виду да та околност не може водити стварно-правном захтеву, већ искључиво облигационо-правном захтеву, с обзиром на то да је предметни стан откупљен по нетржишним условима, те да је режим у стицању другачији од режима стицања права својине по тржишним условима. Наиме, власништво, односно сувласништво на становима који се стичу откупом по нетржишним условима за разлику од брачне, у ванбрачној заједници се могу стећи искључиво уколико су испуњени одређени услови, а то су да је стан додељен и на име ванбрачног партнера, те да је његов допринос у стамбеној изградњи ушао у обрачун откупне цене тог стана, што у овом случају није испуњено, будући да из стања у списима предмета недвосмислено произлази да је стан у ... додељен искључиво покојној ГГ као носиоцу станарског права, уз одређење да ће она стан користити са својом децом, овде туженима ББ и ВВ. Такође, приликом откупа стана висина откупне цене је утврђена на тај начин што је умањена цена за доприносе

које је за стамбену изградњу плаћала искључиво покојна ГГ, а не и тужилац АА, па је правилно првостепени суд одбио овај тужбени захтев тужиоца.

Имајући у виду дате разлоге, неосновани су сви жалбени наводи тужиоца којима се побија одлука из става првог изреке.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка у делу става трећег изреке, а која се односи на тужену ББ, јер је иста донета правилном применом одредбе из чланова 153 и 154 ЗПП.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца и тужене ББ не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Ставом другим изреке, у смислу одредбе члана 165 став 1 ЗПП, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да су њихове жалбе оцењене као неосноване.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић